

Курси ЦСО для слухачей — помічник в виборі професіонального напрямлення и первый шаг в карьерной лестнице на пути становления квалифицированного специалиста
<http://www.sumdu.edu.ua/ua/general/structure/branch/compcentr/>

Л. В. Городянська, канд. екон. наук,
докторант кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ЕКОНОМІЧНИХ РЕСУРСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

An informative case frame by the recreation of economic resources is offered on an enterprise, in the basis of which the summarizing method of calculation of amortization, technology and algorithm of its use, is fixed. It will be instrumental in automation of process of recreation of economic resources in the system of record-keeping.

У період переходу до постіндустріального етапу розвитку економіки в Україні відбулося реформування системи бухгалтерського обліку. Це призвело до змінювання методології та організації обліку. Розвиток сучасної економіки пов'язаний із застосуванням інновацій і впровадженням новітніх технологій. Суттєвого значення у цей період набувають інформаційні моделі управління, які ґрунтуються на інформаційних системах та сучасних досягненнях науки.

Висока конкурентоспроможність продукції забезпечується своєчасним відтворенням таких видів економічних ресурсів, як основні засоби, інші необоротні матеріальні та нематеріальні активи, інтелектуальний потенціал працівників, що вимагає додаткового фінансування. Доступними для підприємств ще й досі залишаються внутрішні джерела інвестування. Так, відтворення економічних ресурсів шляхом вкладання інвестицій в основний капітал у 2000—2007 рр. підприємства здійснювали у середньому на 62 % за рахунок власних коштів [1, с. 206].

Вирішення питань управління відтворенням економічних ресурсів на підприємстві можна спростити, створивши відповідну інформаційну модель. При створенні цієї моделі доцільно використати узагальнюючу методику обчислення амортизації та нову технологію [2, с. 101—141]. Вибір оптимального методу нарахування амортизації і ухвалення ефективних управлінських рішень,

як нова технологія, має важливе науково-практичне значення, тому що сприятиме відтворенню економічних ресурсів підприємств за рахунок внутрішніх джерел інвестування, таких як амортизація. Ця технологія дозволяє оперативно оцінити вплив амортизації на основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства за будь-який проміжок часу, своєчасно відтворити економічні ресурси, вибрати раціональний метод амортизації та використати можливості економічних інформаційних систем. Технологія застосовується з використанням узагальнюючої методики обчислення амортизації і дозволяє автоматизувати процес проведення розрахунків показників амортизації, ефективно управляти їх відтворенням на підприємствах будь-яких форм власності і видів економічної діяльності. Узагальнююча методика обчислення амортизації спрощує розрахунки завдяки введенню відносних показників, вибору оптимального методу і прийняттю виважених управлінських рішень стосовно використання сум накопиченої амортизації.

Особливістю технології відтворення економічних ресурсів є поєднання інструментів узагальнюючої методики обчислення амортизації з можливостями економічних інформаційних систем. «Економічну інформаційну систему» економісти (В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан) трактують як систему, призначену для зберігання, пошуку та видачі економічної інформації за запитами користувачів [3, с. 14]. Формальний опис істотних властивостей системи, які за певних умов її функціонування суттєво впливають на цілі дослідження, називають моделлю [4, с. 20]. Модель є робочим інструментом при проведенні системного аналізу складної системи. Інформацію тлумачний словник [5, с. 368] трактує як роз'яснення процесів.

Проведене дослідження [2—5] дозволило уточнити економічну сутність «інформаційної моделі управління відтворенням економічних ресурсів». Так, інформаційна модель управління відтворенням економічних ресурсів — це інформаційне відображення напрямів впливу на процес відтворення економічних ресурсів за їх видами. Формалізований вид інформаційної моделі дозволяє використати засоби економічних інформаційних систем.

Тому, пропонується при створенні інформаційної моделі управління відтворенням економічних ресурсів на підприємстві врахувати такі ключові моменти її формування та реалізації:

1. Створення алгоритму програми для обчислення амортизації.
2. Введення в систему обліку достовірних первинних даних щодо відтворених економічних ресурсів за видами та групами.

3. Проведення розрахунків усіма методами обчислення амортизації.

4. Побудова графіків (діаграм) (рис. 1): динаміки знецінення відтворюваних економічних ресурсів залежно від методу обчислення амортизації; порівняння величин амортизації, нарахованих усіма методами; залежність терміну нарахування першої половини амортизаційної вартості від вживаних методів нарахування амортизації.

5. Формування комплексного звіту результатів обчислень, представленого в таблицях і графіках.

6. Проведення аналізу матеріалів комплексного звіту, сформованого за допомогою узагальнюючої методики обчислення амортизації відтворюваних економічних ресурсів.

7. Ухвалення оперативних управлінських рішень за напрямками відтворення економічних ресурсів.

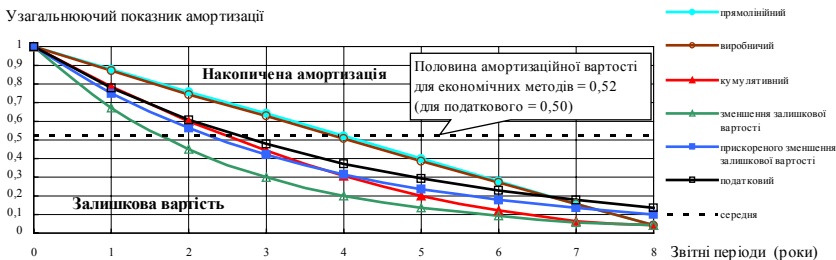

Рис. 1. Динаміка знецінення основного засобу групи 3 (за податковим регламентом) залежно від методу амортизації (приклад)

Інформаційна модель управління відтворенням економічних ресурсів може бути зручним інструментом при проведенні аналізу облікових даних розміру нарахованої амортизації та визначення напрямів оновлення економічних ресурсів залежно від стратегії підприємства. Впровадження у бухгалтерський облік підприємств даної моделі, поєднаної з можливостями інформаційних систем, дозволить керівникам оперативно оцінити інформацію щодо впливу величини амортизації основних засобів і нематеріальних активів на прибуток до оподаткування і грошовий потік після оподаткування за будь-який проміжок часу, своєчасно відтворити економічні ресурси, вибрати раціональний метод амортизації.

Висновки. Запропоновано доповнити традиційну систему бухгалтерського обліку інформаційною моделлю управління від-

творенням економічних ресурсів, яка побудована на узагальнюючій методиці обчислення амортизації, технології й алгоритмі її використання та враховує можливості застосування сучасних інформаційних систем і технологій.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2007 рік / Державний комітет статистики України / [за ред. О. Г. Осауленка]. — К.: Видавництво «Консультант», 2008. — 572 с.
2. *Городянська Л. В.* Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу [монографія] / Городянська Л. В. — К.: КНЕУ, 2008. — 224 с.
3. *Шквір В. Д.* Інформаційні системи і технології в обліку: [навч. посіб.] / Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. — [3-тє вид., перероб. і доп.] — К.: Знання, 2007. — 439 с.
4. *Воронін А. М.* Інформаційні системи прийняття рішень: [навч. посібник] / Воронін А. М., Зіатдінов Ю. К., Климова А. С. — К.: Вид-во Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2009. — 136 с.
5. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів / [за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського]. — Х.: ВД «Школа», 2009. — 1008 с.

Л. В. Городянська, канд. екон. наук, докторант кафедри обліку підприємницької діяльності, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,

С. В. Засенко, магістрант факультету інформатики та обчислювальної техніки НТУУ «КПІ»

НАПРЯМИ РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

The expediency of enterprise software products of «1С» in order to improve efficiency in processing accounting data. It is proposed to expand their functions through the creation of additional modules, which will analyze and make management decisions in an automated mode.

В умовах кризових явищ, посиленні конкуренції виникає нагальна потреба в обробці облікових даних в режимі поточного часу та швидкому отриманні аналітичних узагальнень для оперативного прийняття управлінських рішень. Якісна та своєчасна обробка облікових даних залежить від належної організації та автоматизації обліку на підприємстві. Процедура організації обліку складається з технологічної сукупності первинного, поточного і